

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Gratis telefoon 1700 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Advies van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 5 juli 2013

met betrekking tot het voorontwerp van decreet
houdende de wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de
aansprakelijkheid van netbeheerders, zoals principieel goedgekeurd
door de Vlaamse Regering op 21 juni 2013

Inleiding

Voorliggend advies wordt uitgebracht door de VREG naar aanleiding van de ontvangst van de adviesaanvraag van de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, van 25 juli 2013 met betrekking tot het voorontwerp van decreet houdende de wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de aansprakelijkheid van netbeheerders, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 21 juni 2013 (hierna "het Voorontwerp").

Het voorontwerp heeft als doel een oplossing te bieden voor netgebruikers die, geconfronteerd met een langdurige stroomonderbreking of laattijdige (her)aansluiting, er niet in slagen om op basis van de bestaande aansprakelijkheidsregimes enige compensatie, laat staan schadevergoeding, te ontvangen vanwege de veroorzaker van de schade.

De VREG verwijst naar zijn advies ADV-2013-4¹ waarbij een voorstel voor decretale regeling werd voorgelegd.

Opmerkingen

Rechtzetting materiële fout – artikel 3

Krachtens artikel 3 van het voorontwerp wordt een afdeling III/1 ingevoegd, dat luidt als volgt: "Afdeling IV/1. – vergoedingsplichten van de netbeheerder".

Gelet op de nummering van de in te voegen artikelen, die start bij art. 4.1.11./1, lijkt het de bedoeling te zijn dat de afdeling ingevoegd wordt na afdeling IV. Bijgevolg is de titel, die spreekt van "Afdeling IV/1" correct, maar is de vermelding "III/1" foutief.

In artikel 3 moet dus "III/1" vervangen worden door "IV/1".

Regresrecht netbeheerder bij storing – artikel 5

In het krachtens artikel 5 van het voorontwerp in te voegen artikel 4.1.11./1 wordt in derde lid bepaald dat de *distributienetbeheerder* in de rechten van de netgebruiker gesteld wordt ten opzichte van de veroorzaker van de storing, voor de door hem betaalde vergoeding.

Het is ongetwijfeld niet de bedoeling dat dit regresrecht niet zou gelden voor de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, die eveneens een netbeheerder is (*cf.* de definitie van dit begrip in art. 1.1.3, 90° Energiedecreet), maar geen distributienetbeheerder.

Aangezien er geen objectieve, niet-discriminerende reden kan zijn waarom niet ook de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit zou mogen ressorteren onder het toepassingsgebied van het verwoorde regresrecht, dient het woord "*distributienetbeheerder*" in het in te voegen art. 4.1.11./1, derde lid, vervangen te worden door het woord "*netbeheerder*".

Delegatiebepaling – artikelen 9, 11 en 13

In deze artikelen is een algemene delegatie naar de Vlaamse Regering opgenomen, klinkend als volgt: "*De Vlaamse Regering kan nadere uitvoeringsmodaliteiten bepalen*". Dit is niet meer dan een verwoording van de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de regering, die reeds volgt uit art. 20 BWHI². Behalve dat het dus niets toevoegt aan wat algemeen al geldt op grond van art. 20 BWHI, bestaat ook het gevaar dat dit niet volstaat om de beoogde maatregelen door de regering te laten vaststellen. Mogelijks wordt immers met deze delegatie beoogd dat de regering zaken vaststelt die de normale uitvoeringsbevoegdheid te buiten gaan.

¹ <http://www.vreg.be/adv-2013-04>

² De Bijzondere Wet tot Hervorming der Instellingen van 8 augustus 1980, *B.S.* 15 augustus 1980

Beter is dan ook om de bevoegdheid die aan de regering gedelegeerd wordt zo duidelijk mogelijk aan te geven, door concreet te omschrijven in welke omstandigheden van de opgedragen bevoegdheid gebruik gemaakt mag worden, en door, op zijn minst in grote lijnen, te bepalen waaruit de te nemen maatregelen kunnen bestaan en voor welke doeleinden de bevoegdheid gebruikt mag worden.

In geval van een delegatie van verordenende bevoegdheid moet op zijn minst in grote lijnen worden aangegeven waaruit de vast te stellen maatregelen kunnen bestaan.

Vermoedelijk wordt gedacht aan concrete procedureregels met betrekking tot de indiening van de aanvraag van de vergoeding, zoals wijze van indiening, indieningstermijn, doorlooptijd van het dossier, enzovoort. Dit wordt dan ook beter in die zin verwoord.

De VREG stelt voor om de zin "*De Vlaamse Regering kan nadere uitvoeringsmodaliteiten bepalen*" in de artikelen 9, 11 en 13 te vervangen door de zin: "*De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van de VREG, de voorwaarden en de procedure tot indiening van de aanvraag van de vergoeding.*"

Storingen – artikel 5

Krachtens het voorliggende ontwerp van decreet kunnen netgebruikers, naast de bestaande aansprakelijkheidsregimes, aanspraak maken op een vergoeding in geval van langdurige stroomonderbreking, of als hun aansluiting op het net de voorgeschreven of afgesproken termijn overschrijdt. Dit is zeker een stap in de goede richting.

Heel vaak ondervinden netgebruikers evenwel ook schade of ongemak door storingen die zich voordoen in het net. Dit kunnen al dan niet herhaalde onderbrekingen zijn (die evenwel niet als langdurig worden gekwalificeerd volgens het voorliggende ontwerp van decreet), of problemen met de stroomspanning of gasdruk.

Op dat vlak komt er geen wijziging aan de bestaande toestand: de netgebruiker moet erin slagen te bewijzen dat er zich een storing voordeed, en –behoudens indien bijzondere wetgeving van toepassing is– moet die bovendien de fout van de netbeheerder aantonen. En ten slotte moet de netgebruiker aantonen een welbepaalde schade te hebben geleden die in rechtstreeks verband met die storing staat. Zoals in de Memorie van Toelichting, onder de bespreking van het artikel 5, te lezen is, is de in het decreet opgenomen bepaling immers louter de bevestiging van de reeds bestaande aansprakelijkheidsgronden zoals bepaald door de federale regelgever.

Veelal zal de netgebruiker de storingen gewoon moeten ondergaan en de nadelen ervan dragen.

Er kan evenwel begrip opgebracht worden voor het feit dat geen vergoedingsplicht voor storingen geïntroduceerd werd.

Het feit dat alvast het begrip storing gedefinieerd wordt, is een goed begin. Alleen al uit de uiteenzetting van deze definitie, en de draagwijdte daarvan, blijkt de moeilijkheid om aan het zich voordoen van een storing een vergoedingsplicht te verbinden. Het begrip dekt immers een complexe lading. (Korte) onderbrekingen, wijzigingen in stroomspanning, enz. doen zich voor op zelfs zeer performante distributienetten. Helemaal uitsluiten kan men dit niet, deels omdat de oorzaak ervan evengoed bij derden, of bij de netgebruiker zelf, te vinden is. Uiteraard moet erover gewaakt worden dat de kwaliteit van de uitbating van het net hoog blijft, en dat in dit verband de netbeheerder ook de nodige maatregelen neemt, zowel intern als naar derden en netgebruikers toe. De VREG blijft deze taak, die hem door het Energiedecreet is toegewezen, opnemen in het kader van de beoordeling van de kwaliteit van dienstverlening van de netbeheerders.

Een beperkte, foutloze, vergoedingsplicht (aangevuld met regresrecht) bij vaststelling van objectief vast te stellen fenomenen, zoals x-aantal onderbrekingen die een netgebruiker moest ondergaan in een maand tijd, en waarvan de oorzaak niet bij die netgebruiker zelf te vinden is, of een vastgestelde, zelfs eenmalige piekspanning van een bepaald niveau dat als doorsnee schadeverwekkend kan worden gekwalificeerd, zou weliswaar in de toekomst overwogen kunnen worden. Dit is echter pas

mogelijk als dergelijke vaststellingen objectief gemaakt kunnen worden en de kost hiervoor maatschappelijk aanvaardbaar is. Op heden is de monitoring van de kwaliteit van de spanning op elk toegangspunt afzonderlijk echter technisch onmogelijk. Als dit ooit mogelijk zou zijn, bijvoorbeeld door een algemene aanwezigheid van slimme meters, zou nagegaan moeten worden of het koppelen van een vergoedingsplicht aan storings- of onderbrekingen opportuun is. Zelfs zonder aanwezigheid van slimme meters op elk toegangspunt wil de VREG wel dat de netbeheerders hun inspanningen opdrijven voor het bewaken van de netkwaliteit. De VREG heeft voldoende bevoegdheden om hierop toe te zien.

De VREG wenst ook te wijzen op zijn wens om een decretale regeling voor compensatie bij weigering of beperking van toegang van de netgebruiker tot het net voor te stellen.

Er moet onderzocht worden in welke gevallen dergelijke compensatie aangewezen is, onder welke voorwaarden, en wat de omvang van de compensatie dan zou moeten zijn.

In eerste instantie wordt gedacht aan producenten die akkoord gingen met een aansluiting op het net tegen flexibele toegangsvoorwaarden in afwachting van de uitvoering van een geplande netversterking, na het verstrijken van de redelijke termijn voor realisatie van deze netversterking.

Dit voorstel bevindt zich echter nog maar in een beginstadium, en vereist nog de nodige consultaties, analyse en overleg, zodat dit nog niet concreet kan worden voorgesteld voor opname in het voorontwerp van decreet.

Contractuele afwijkingen – artikel 7

De vergoedingsplichten die door het voorontwerp ingevoerd worden, gelden '*behoudens andersluidende contractuele bepalingen*'. Bijgevolg heeft de netbeheerder nog steeds de mogelijkheid om de vergoedingsplicht uit te sluiten in het contract dat hij met de netgebruiker sluit.

Dit geldt eveneens voor de vergoeding, op basis van de vigerende wettelijke bepalingen, als gevolg van een storing (artikel 5 van het voorontwerp van decreet). Dit is evident daar de 'storingsregeling' bepaald in artikel 5 niet meer is dan de bevestiging van wat reeds geldt, en ook de contractuele afwijking van wettelijke bepalingen daartoe behoort.

De technische reglementen schrijven nu voor dat met netgebruikers aangesloten op laagspanningsnet (dit is <1 kilovolt) voor elektriciteit, of netgebruikers op het aardgasdistributienet met een aansluitingscapaciteit van maximum 300 m³(n) per uur geen aansluitingscontract gesloten moet worden.

Het staat de netbeheerder momenteel dus vrij om contracten te sluiten met elke netgebruiker. Bijgevolg kan de netbeheerder de vergoedingsplichten ten aanzien van alle netgebruikers contractueel uitsluiten, en is de decretale regeling dus potentieel een lege doos.

Het is dan ook alleen verantwoord om deze mogelijkheid tot het buitenspel-zetten van de decretale vergoedingsregeling via bedingen in een contract gesloten tussen netbeheerder en netgebruiker te behouden, als dergelijke contractuele bedingen kaderen in een evenwichtig contract.

Dat er sprake is van een contract dat door beide partijen aanvaard is, en evenwichtig is, ligt extra moeilijk als één van beide partijen een monopolist is. Dit leidt immers tot een ongelijkwaardige, of zelfs onbestaande, onderhandelingspositie van de contractspartij die met deze monopolist wenst te contracteren. Het monopolie van de netbeheerder is net de reden van de reglementering van, en het toezicht door een onafhankelijke regulator op, deze netbeheerder.

Voor zover vastgehouden wordt aan de mogelijkheid tot contractuele afwijking van de decretale vergoedingsplichten, ziet de VREG het dan ook als zijn taak om de technische reglementen in die zin te wijzigen dat minstens met netgebruikers aangesloten op laagspanningsnet (dit is <1 kilovolt) voor

elektriciteit, of netgebruikers op het aardgasdistributienet met een aansluitingscapaciteit van maximum 300 m³(n) per uur geen contract gesloten kan worden, en de rechten en verplichtingen van de distributienetbeheerder en de netgebruiker bijgevolg alleen reglementair geregeld kan worden en contractuele afwijkingen van de aansprakelijkheidsbepalingen derhalve niet mogelijk zijn. Deze reglementaire relatie tussen de netbeheerder en deze netgebruikers is in praktijk thans het geval, maar dit moet ook zo blijven. Op geen enkele wijze lijkt het immers aannemelijk dat dergelijke netgebruikers enige onderhandelingspositie hebben tegenover de netbeheerder. De rechten en verplichtingen worden bepaald door de netbeheerder, die rekening moet houden met de opmerkingen van de regulator hierop.

Voor de andere netgebruikers wenst de VREG minstens een strikter toezicht op de modelcontracten van de netbeheerders. Momenteel is het zo dat modelcontracten enkel ter kennis en commentaar aan de VREG moeten worden overgemaakt. De VREG wenst de technische reglementen in die zin te wijzigen dat modelcontracten door de VREG *goedgekeurd* moeten worden. In het kader van die goedkeuring kan dan nagegaan worden of eventuele beperkingen of uitsluitingen van aansprakelijkheid, inclusief de bij het ontwerp van decreet voorgestelde vergoedingsplichten, door beide contractspartijen – dus zowel netbeheerder als netgebruiker – aanvaarde contractuele bedingen betreffen, die resulteren in een voor beide partijen evenwichtige regeling. Zo niet is er niet zozeer sprake van een contractuele, maar wel van een reglementaire relatie tussen netbeheerder en netgebruiker, waarbij de netbeheerder de voorwaarden autonoom bepaalt en kan wijzigen, die echter steeds conform wettelijke en decretale regels moeten zijn en hiervan bijgevolg niet kunnen afwijken.

Voor de VREG

Brussel,

André Pictoel
Gedelegeerd Bestuurder